

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1020/2023
16.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милица Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈКП Градско саобраћајно предузеће Београд, чији је пуномоћник Драган Јовановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3477/22 од 24.10.2022. године, у седници одржаној 16.11.2023. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3477/22 од 24.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 246/22 од 01.06.2022. године, исправљеном решењем тог суда П1 246/22 од 21.06.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име разлике у висини предвиђене и исплаћене накнаде за трошкове исхране на раду, који се исплаћује у готовом новцу, за период од фебруара 2019. године закључно са октобром 2021. године, исплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име разлике у висини предвиђене и исплаћене накнаде за трошкове исхране на раду, која би требало да се исплаћује у боновима, за период од фебруара 2019. године закључно са октобром 2021. године, уплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 1.900,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3477/22 од 24.10.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и другом изреке тако што је обавезан тужени да тужиоцу за период од фебруара 2019. године закључно са октобром 2021. године, на име разлике у висини предвиђене и исплаћене накнаде за трошкове исхране на раду, који се исплаћује у готовом новцу и на име разлике у висини предвиђене и исплаћене накнаде за трошкове исхране на раду, која би

требало да се исплаћује у боновима, исплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка од 1.900,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове првостепеног поступка од 39.163,68 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка од 28.663,68 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог па му је тужени, у утуженом периоду, исплаћивао накнаду за исхрану у току рада на месечном нивоу, на основу присуства на раду и укупног броја часова рада тако што је новчане износе исказивао у оквиру обрачуна тужиоцеве плате који су исплаћивани са коначном исплатом зараде за утужени период. Тужбени захтев тужиоца односи се на исплату разлике неисплаћеног дела накнаде на име исхране пошто је тужиоцу уместо 300,00 динара дневно тужени исплаћивао 210,30 динара у новцу, а уместо 200,00 динара у боновима, тужиоцу исплаћивано 140,20 динара по радном дану.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев уз закључак да накнада трошкова за исхрану у току рада представља саставни део зараде у смислу члана 105. ст. 2. и 3. Закона о раду, те да износ од 500,00 динара по радном дану садржи порезе и доприносе, како је прописано чланом 3. анекса I Колективног уговора ЈКП ГСП Београд („Службени лист града Београда“ број 96 од 11.10.2018. године), тако што се под зарадом подразумева зарада која садржи порез и допринос који се исплаћује из зараде, па пошто је тужени исплатио тужиоцу, у утуженом периоду, накнаду трошкова исхране у бруто износу од 500,00 динара по радном дану, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца неоснован. Поред тога, по оцени првостепеног суда тужбени захтев је неоснован и са разлога што се код корисника јавних средстава, у утуженом периоду, императивно примењивао Закон о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, бр. 116/2014), те је тужени, у хијерархији примене прописа, био дужан да примени императивну одредбу члана 4. тог закона, а не члан 64. став 1. Колективног уговора ЈКП ГСП Београд од 11.10.2018. године, којим је накнада трошкова за исхрану са 300,00 динара по Колективном уговору туженог од 06.07.2013. године (пре примене закона) и по члану 63. став 1. Колективног уговора туженог од 28.01.2015. године („Службени лист града Београда“ бр. 4/15, 60/15), увећана на износ од 500,00 динара.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев усвојио применом члана 118. став 1. тачка 5. Закона о раду („Службени гласник РС“,

бр. 24/2005... 75/14) и члана 64. став 1. Колективног уговора туженог („Службени лист града Београда“ број 96 од 11.10.2018. године) имајући у виду да су тужиоцу, у спорном периоду, исплаћени нижи износи накнаде трошкова исхране на раду од оних које је требало да му буду исплаћени према Колективном уговору туженог, тако што је тужени предметну накнаду тужиоцу исплатио у „брuto“ износу иако тужиоцу припада право на „нето“ износ накнаде предвиђене Колективним уговором туженог.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Чланом 118. став 1. тачка 5. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин. У спорном периоду у примени је био Колективни уговор Јавног комуналног предузећа Градско саобраћајно предузеће „Београд“ („Службени лист града Београда“ број 96/18), који је одредбом члана 64. став 1. предвидео да запослени има право на месечну накнаду за трошкове за исхрану у току рада у висини од 500,00 динара по радном дану с тим да ће се 300,00 динара исплатити у новцу а 200,00 динара у боновима за исхрану. Накнада трошкова за исхрану у току рада, у истој висини предвиђена је чланом 23. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној и стамбеној делатности града Београда („Службени лист града Београда“ број 78/18).

Имајући у виду да је у спорном периоду колективним уговорима туженог послодавца и посебним колективним уговорима била јасно уговорена висина накнаде трошкова за исхрану у току рада, која ће се исплатити запосленима, по оцени Врховног суда тужилац има право на исплату ове накнаде у уговореним износима без умањења за порезе и доприносе. У ситуацији када се у колективном уговору наведе конкретан новчани износ који се на име накнаде трошкова има исплатити запосленом, не може се на штету запосленог претпоставити да је реч о „брuto“ износу јер је то противно члану 118. став 1. Закона о раду. Општим актима и уговором о раду, у овом случају, није предвиђено да је висина накнаде трошкова за исхрану у току рада уговорена у бруто износу. Наиме, у овој парници је било спорно то да ли је Колективним уговором који је био у примени у утуженом периоду, висина накнаде трошкова за исхрану у току рада била предвиђена у бруто или нето износу, а другостепени суд је, правилном применом материјалног права закључио да тужилац има право на исплату нето износа од 500,00 динара по радном дану.

Наводи ревизије о томе да би исплата накнаде трошкова исхране у току рада у нето износу предвиђеном колективним уговором довела до повећања зараде тужиоца противно члану 4. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава су без утицаја на одлучивање, с обзиром да је предмет овог спора примена а не измена општег акта (колективног уговора).

Из изложених разлога, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић